

Naar burgers als actoren op de duurzame energiemarkt

Christophe HAVEAUX, Mathieu BOURGEOIS, 06 Mei 2020

Het Europese pakket voor schone energie biedt een ongekennde kans om burgers, lokale overheden en het KMO's tot echte spelers op de energiemarkt te maken, wat de lokale gemeenschappen ten goede komt. Op voorwaarde dat de twee richtlijnen correct worden omgezet in nationaal recht. Organisaties werken eraan om dit te verwezenlijken.

Het Clean Energy Package is een reeks richtlijnen die Europa moeten leiden naar een koolstofvrije energie, in overeenstemming met de Parijse klimaatdoelstellingen.

Maar dit wetgevingspakket is ook bedoeld om de rol van burgers, lokale overheden en het KMO's als spelers op de energiemarkt te versterken, ten voordele van de lokale gemeenschap, in tegenstelling tot de grote private energieconcerns die vooral op zoek zijn naar financieel gewin. Een echte revolutie in het energielandschap!

Twee Europese richtlijnen staan centraal in het proces: de richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen en de richtlijn inzake de regels voor de interne elektriciteitsmarkt.

Met deze twee teksten worden dus twee nieuwe spelers op de Europese energiemarkt geïntroduceerd: de "Citizens' Energy Communities" en de "Renewable Energy Communities".

Dankzij dit wettelijk kader hebben burgers, lokale overheden en KMO's de mogelijkheid om deel uit te maken van één van deze twee soorten gemeenschappen om een reeks activiteiten uit te voeren, die tot nu toe vooral waren voorbehouden aan bedrijven die actief zijn op de energiemarkt: energieproductie, energievoorziening, aggregatie (inclusief flexibiliteitscapaciteit), opslag, installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen, levering van diensten op het gebied van energie-efficiëntie of de mogelijkheid om de productie van hernieuwbare energie binnen de gemeenschap te delen (dit delen wordt ook wel "collectief zelfverbruik" genoemd).

Zoals hierboven aangegeven, moeten deze activiteiten worden uitgevoerd ten behoeve van de gemeenschap, alvorens winst te maken, door het genereren van de volgende voordelen (beschrijving op REScoop.eu) :

Op milieugebied maken deze gemeenschappen het mogelijk om de ontwikkeling van hernieuwbare energie te versnellen en ze beter te integreren op lokaal niveau (dichter bij de consument) en om een positieve evolutie van de consumptiegewoonten teweeg te brengen (het is bijvoorbeeld beter om fotovoltaïsche zonne-energie te verbruiken wanneer deze zich op zijn productiepiek bevindt, d.w.z. rond het middaguur).

Op sociaal niveau versterken deze gemeenschappen de cohesie en de sociale banden, stellen ze alle burgers - ook de huurders - in staat om de uitdagingen van de energietransitie aan te gaan en maken ze het mogelijk om brandstofarmoede te bestrijden.

Op economisch niveau maken deze Gemeenschappen het mogelijk om energietarieven toe te passen die potentieel voordeliger zijn voor de deelnemers. Banen te creëren, de energiemarkt te decentraliseren en de energieprijzen op lange termijn te stabiliseren. Bovendien blijft de winst die door deze activiteiten wordt gegenereerd op het grondgebied waar ze worden uitgevoerd, in plaats van dat deze bijvoorbeeld wordt herverdeeld als dividend aan buitenlandse aandeelhouders.

Kortom, deze energiegemeenschappen zijn een echte vector voor de ontwikkeling van de principes van de Energie-Democratie.

Het gaat er dus om deze unieke kans aan te grijpen en de voorwaarden te scheppen die een maximale ontplooiing van deze Gemeenschappen in Europa mogelijk maken, zodat zij nu, maar vooral in de toekomst, een groot deel van de energiemarkt kunnen innemen.

Zorgen voor een duidelijke en stimulerende implementatie

De lidstaten van de Europese Unie werken nu aan de omzetting van de twee richtlijnen in nationaal recht.

Overal in Europa volgen burger- en milieuverenigingen (zoals Friends of Earth) dit wetgevingsproces met grote belangstelling en waakzaamheid omdat de omzetting ofwel de geest van de richtlijnen kan verstoren en het potentieel ervan kan vervormen, of dat ofwel kan leiden tot een duidelijk wettelijk kader dat bevorderlijk is voor de ontwikkeling van energiegemeenschappen, volgens de beginselen van de energiedemocratie. Er zijn echter veel juridische punten die moeten worden opgehelderd en daarom moet er in het kader van de omzetting van deze twee richtlijnen echt werk worden gemaakt van waakzaamheid en belangenbehartiging.

Deze verenigingen, die deze doelstelling allemaal delen, hebben zich binnen de Community Power Coalition verenigt om de opvolging van de wetgeving te coördineren en de wetgevers van input te voorzien.

In België volgen de federaties van burgercoöperaties voor hernieuwbare energie (REScoop Wallonië en REScoop Vlaanderen) en APERe, in het bijzonder, de lopende omzetting op de voet, die op het niveau van de regionale bevoegdheden zal worden uitgevoerd. De drie gewesten willen hun tekst tegen eind 2020/begin 2021 goedkeuren.

Om de zaken waarover het gaat te kunnen volgen, vindt u hieronder de twee Europese richtlijnen met de essentiële paragrafen die in fluo zijn aangeduid.

Source URL: <http://renouvelle.be/nl/actualite-internationale/naar-burgers-als-actoren-op-de-duurzame-energiemarkt>